

Rav Hutner on Eretz Yisrael

אגרות וכתבים פח' (עמוד קעט')

מחרת יום הכפורים, סלבודקה, תרפ"ה

דע לך: חשבון העוונות החדש טרם הותחל, כמאמרם ז"ל ולקחתם לכם ביום הראשון - ראשון לחשבון עוונות.

... שלי!

ובכן, הנך בארץ ישראל. ובנשימתך שואף אתה אל קרבך את האוויר המחכים - ויפה לך! ולא עוד אלא ששבתך בארץ ישראל הרי אינה סתם ישיבה, הלא על ידה נעשה הנסיון להעתיק את המוסד - שממנו קבלנו ומקבלים ונקוה גם להבא לקבל את מזונותינו הרוחניים - למקום חדש ותנאים חדשים בין בחול בין בקודש. [בתרפ"ד עבר חלק משיבת סלבודקה ליסד סניף בחברון.]

כל פרט ופרט מלא דבר! כל סעיף וסעיף קובע ברכה לעצמו [missing text] ואיזו תרדמה נסוכה עליך ובמכתבך לנו ולחברך שבגולה הנך [missing text] כאיש אשר נסע לו על עת ידוע למקום ידוע לעסקיו היום-יומיים, ותו לא מידי.

הנך מודיע באופן יבש וקר, כי ביום זה וזה נסעת עם זה וזה, ממקום זה וזה, למקום זה וזה, וכי התחלתם ללמוד מסכת זו וזו, וגומר וגומר וכו' וכו'. **כנראה שגם השינה תנעם יותר בתוך האויר המחכים מאשר באויר סתם.** ואני לא חשבתי מעולם. הבז לך! לו חפצתי לשפוט על יסוד מכתבך על ההשראה השוררת עתה בקרב מחניך, כי אז יצאה לי מחשבה בלתי נעימה כלל וכלל.

סוף דבר: בשום אופן אינני יכול להבין איך יכלה להתהוות בקרבך אדישות כזאת! נו, מה שהיה כבר היה, אבל מכאן ולהבא דע את אשר לפניך!

שלך, יצחק

אגרות וכתבים קסב' (עמוד רנד')

כה' שבט תרפ"ח, חברון

רחים ליבאי!

.....

* בדברי על אודות הפרידה מארץ ישראל אי אפשר לי שלא להדגיש עד כמה קושי אני מרגיש בזה. הה, עד כמה! למי שלא היה בכאן ולא ראה בעיניו אי אפשר לצייר עד כמה מגיעה מדת ההתקשרות אליה. ונוסף על זה הנני מוצא את עצמי אסיר-תודה לה, על כל הטוב שגרמה לי. הרבה הרבה מעיקרי-השקפות בדעת תורה ובהבנת היהדות נתחווירו לי ונתבססו אצלי רק הודות להשפעתה עלי. **שום שיטה ושום מורה ושום מחנך לא היה יכול כל כך לחדור אל תוך-תכיות נשמתי כמו שעשתה זה ארץ ישראל, מקומם האמיתי של חיי-תורה:** "ברית כרותה לארץ ולתורה". (ברכות דף מח. ועיין ברש"י שם ע"ב.)

וכיצד מתפרדים ממנה? כיצד?!

והיה זה שלום,

שלך,

יצחק

* קטע מתוך מכתב אחר על ארץ ישראל: דא איז יעדע געאגראפישער פונקט - א לעבעדיגע אוצר פון היסטארישן בעגריפן, עס פערלירט זיך דא דער גרעניץ צווישן געאגראפיע און היסטאריע. דו שפאצירסט איבער ערד - עון דו לעבסט מיט דורות.

Here every geographical point is an exciting treasure filled with historical events. Here the line between geography and history is blurred. You walk on the ground, and live with previous generations.

רחימא דליבאי!

... - - - לבוא לליטא? לא אחי, אין את נפשי לדבר הזה. אני יש את נפשי לשוב ארצה-ישראל, ואי"ה בקרוב אשוב. אני אשוב. אתה תשוב. כולנו נשוב. ידברו לי מימין דברי ימין, יפטטו לי משמאל פטפטי שמאל - אני אשוב. אשוב ואתפלל לאלוקים שיזכני להשתקע בה ולנשום את אוירה המחכים. ואם שומה יהיה עלי לעזוב אותה, ברצות ה' אעשה את הדבר הזה בתור בן -ארץ-ישראל קשור אליה בקשר של ממש מלבד קשרי הרוח הרבים. - התזכר את רעננות הלבבות והנפשות בשבתנו בתוכה? התזכר? אני שואל אותך, אתה בעצמך שאל את עצמך: התזכר? לתשובתך אינני זקוק, היא מונחת לפני במכתבך האחרון: "נסתלקה הימני שכינה בצאתי את הארץ ועד עכשיו, נסתלקה ממש". בשבילי די.

אל תתן את נפשך להשליות ואמתלאות שיד התנאים החיצונים היתה בזה. לא חביבי! אפשר למצוא פה חברה לתלמוד, מקום לעבודת יראה, השראה של מחשבה וחזון, עסקי גמילות חסד בענייני הכלל והפרט - ברם אטמוספירה אחת מוצקה ושלמה של הגבהת נפש כללית - אין. ולדין, דא חסר מה קנה.

לא ללמד על על הכלל כולו יצאתי בדברי אלה, ברם לאנשים כמונו, כמוני, כמוך - כל זה ברור. ואתה זכור, ואל תשכח.

הארכא שלי נגמרת ביום השבעה עשר לחודש מאי ובו ביום אני עוזב את פולניה על מנת לעלות ארצה ישראל אי"ה. אם תרצה שמכתבך ימצאני פה עליך למהר בתשובה במוקדם האפשרי.

שלך בלב ונפש,
יצחק

Orot,
Rav Avraham Yitzchak
HaCohen Kook

א ארץ ישראל איננה דבר חיצוני,
קנין חיצוני לאמה, רק בתור
אמצעי למטרה של ההתאגדות
הכללית והתזקת קיומה הקמרי
או אפלו הרוחני. ארץ ישראל
היא חטיבה עצמית קשורה
בקשר חיים עם האמה, חבוקה
בסגלות פנימיות עם מציאותה.

פחד יצחק - חנוכה - מאמר יג'

ארץ ישראל רק לציבור ניתנה, ומכיון שפריקת עול הוי פרישה מדרכי ציבור, בודאי שהיא מפקיעה את בעליה ממתנת הארץ. חלק בארץ ישראל למי שמפקיע עצמו מכלל ישראל, הרי זה משפט הסותר את עצמו.

פחד יצחק - פסח - מאמר סג', ט'

והנה לא נתערבו ישראל עד שעברו את הירדן וקבלו עליהם בשבועה. וכתב על זה המהר"ל דדוקא הקבלה לאחר עבר הירדן היא שיצרה את הערבות, מפני שארץ ישראל היא החיבור והצרוף שעל ידה נעשים ישראל ערבים זה לזה. ולמדים אנו מזה כי לדין הערבות לא סגי בתורת ציבור של דור המדבר, ובעיני דוקא תורת ציבור של הכניסה לארץ ישראל. הרי דעצם השם "ציבור" הנדרש לדין ערבות אינו נעשה אלא בכוחה של מעשה צרוף מחודש של ישיבת ארץ ישראל.

Rav Yitzchak Hutner; The Vision Before His Eyes Jewish Action Summer 2001

His attachment to Eretz Yisrael was very intense and he writes that there were many fundamentals that he understood only by virtue of having lived there. He once remarked that he could not understand the students who arrive in Eretz Yisrael and immediately enter a *bais hamedrash*. When he arrived he first traversed the entire land before he resumed his learning. Upon leaving *Eretz Yisrael* he wrote that he had not experienced suffering and therefore felt he had not possessed it. (Eretz Yisrael, Chazal say, is acquired through suffering.) However, he wrote that when he returns in future years he will suffer and only then will he acquire the land. His words proved to be prophetic.

An Angel Among Men (Biography of Rav Kook), Rav Simcha Raz, Translated by Rav Moshe Lichtman

On another occasion, Rav Hutner explained more elaborately the special significance of Rav Kook's Torah - the Torah of *Eretz Yisrael*:

“It is clear to me now that one who has not experienced the ‘taste’ of living in *Eretz Yisrael* could not write such books [as Rav Kook's]. Such an organic outlook on the overall unity of *Knesset Yisrael* throughout the generations and on all its [religious] levels; the way that this outlook encompasses all of the diverse and anomalous spiritual expressions that it [*Knesset Yisrael*] has given rise to, from one extreme to the other; and all the styles of description and modes of explanation through which [this outlook] is expressed in these works; such material could only have originated on the mountains of Judea and Jerusalem...

“Indeed, I recently met a prominent man here [in the Diaspora], someone who knows and understand the realm of Torah philosophy, and I spoke with him briefly in the spirit of Rav Kook's outlook. The man immediately voiced his opposition to these ideas and criticized them. I responded curtly, ‘Move to *Eretz Yisrael*, and then we'll talk’”.

בשדה הראי"ה, הרב משה צבי נריה, עמ' 423